

Själabodarna 16

Fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459
Lunds stad, Lunds, kommun, Skåne län
Arkeologisk schaktningsövervakning 2021
Sebastian Boström och Kristoffer Brink

Titel: Själabodarna 16
Författare: Sebastian Boström och Kristoffer Brink
Kulturmiljörapport: 2022:25

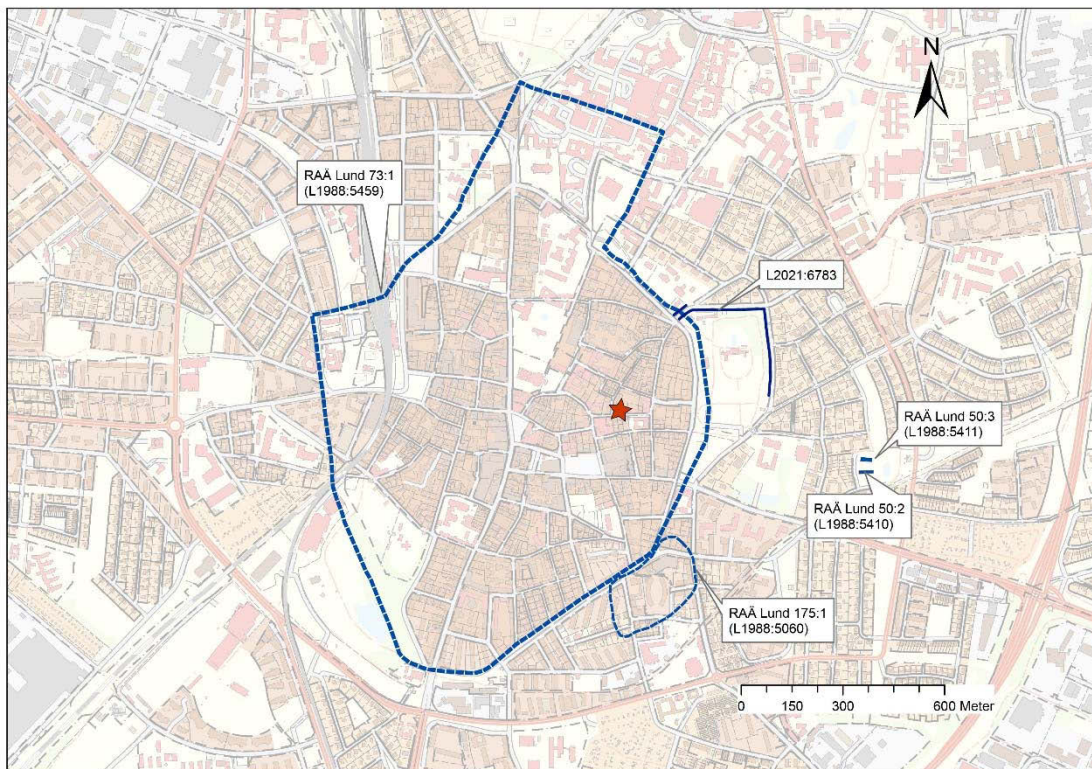
Omslagsbild: Det västligt gående schaktet för inkoppling till avloppsbrunn, från väster
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	2
Fornlämningsmiljö	2
Tidigare arkeologiska iakttagelser	4
Genomförande och resultat	7
Kulturlagerstatus	9
Förslag på fortsatta åtgärder	10
Administrativa och tekniska uppgifter	11
Referenser	12
Bilagor	
1. Plan- och sektionsritningar	
2. Fyndlista	
3. Analyser	
Makro	
C14	

Sammanfattning

- Med anledning av Lundafastigheter/Lunds kommuns markarbeten inom fastigheten Själabodarna 16 har arkeologer från Kulturen i Lund utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fastigheten efter länstyresens beslut (431-24549-2020, Kulturens projektnr: A_2020_0116).
- Arbetsföretaget syftade till att anlägga en ny fettavskiljare till Magleskolans kök och i samband med detta schaktades en yta på 22,4 m².
- Gatorna kring kvarteret Själabodarna är av medeltida ursprung och vid tidigare arkeologiska undersökningar i området har det framkommit lämningar som kan knytas till Lunds tidigaste skede.
- Vid övervakningen kunde intakta kulturlager konstateras vilka tolkats som odlingslager i en bakgårdsmiljö.
- En tydlig brandhorisont kunde se på ett djup om 1,10 m.
- Flera nedgrävningar som bland annat tolkades som brunnar dokumenterades vid undersökningen.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73:1, med platsen för undersökningen markerad med en röd stjärna. Med bakgrund av fastighetskartan ©Lantmäteriet.

Inledning

Med anledning av Lundafastigheter/Lunds kommuns arbete med att installera en ny fettavskiljare till Magleskolans kök, har arkeologer från Kulturen i Lund utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fastigheten Själabodarna 16 enligt länsstyrelsens beslut (431-24549-2020, Kulturens projektnr: A_2020_0116). Den berörda fastigheten ligger inom fornlämning L1988:5459 vilket motsvarar området för Lunds medeltida stad. Vägarna som omger kvarteret är av medeltida ursprung och i de skriftliga källorna finns uppgifter om vikariesidens på platsen under medeltiden. Markingreppet kom att beröra en yta på 22,4 m² och framkomna bevarade kulturlager bestod främst av äldre odlingslager.

Fornlämningsmiljö

Kvarteret Själabodarna ligger perifert till den medeltida stadskärnan, strax öster om S:t Mikael's sockenkyrka med tillhörande kyrkogård och med bara ca 200 m gångavstånd till domkyrkan. Kvarteret

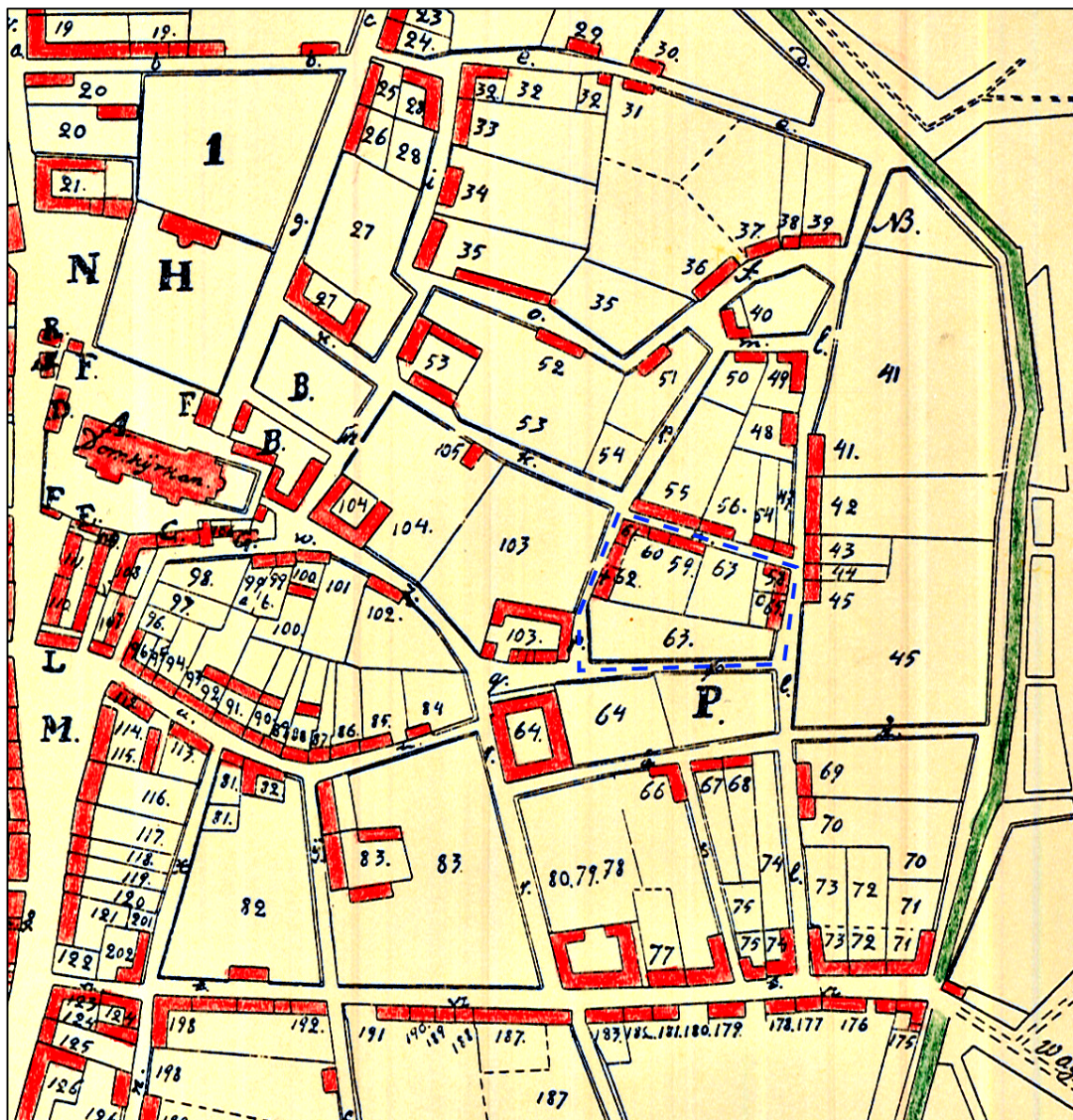
finns återgett på de äldsta avbildningarna av Lund (se figur 2) och de slingrande medeltida gatorna som omger kvarteret: Lilla Algatan, Stora Tomegatan, Magle stora kyrkogata och Själabodgatan, har också

Figur 2. Osignerad karta från 1655–1660 med kvarteret Själabodarna markerat i rött (Andren & Högstedt 1990).

gett kv Själabodarna sin form. Enligt Andrén's rekonstruktioner av Lunds medeltida tomtindelning (Andrén 1984) bestod Själabodarna 16 tidigare av tomt nr 63 (figur 5). I de skriftliga källorna så nämns tomten som ett vikariesresidens, alltså en bostad för en kyrklig ämbetsman och om detta anges från år 1558 att herr Mogens residens är "*møgett forfallen wden ett stenhus*" (Andrén 1984). Därefter går ägandet av tomten över till professorn i logik år 1639 och under 1680-talet kommer slutligen den första benämningen om fattigbodar på platsen. Ordet själabod är en äldre benämning för fattighus och tros på danska betyda "*et som gave för siaelen givet hus*" (Persson 1966:14). Som framgår från de skriftliga källorna så fanns redan under sent 1600-talet fattigvårdsinrättningar i kvarteret. Under 1500-talet instiftar kantorn Wessel Pallesen vid domkapitlet "*en evig allmosa*" till de fattigas underhåll i Lund vilket då materialiserades i ett hus vid Råbygatan (Persson 1966:15). Förvaltningen över fattigboden övergick så småningom till universitetet och nya fattigbodar inrättas då också i kv Själabodarna (Persson 1966). I kartmaterialet från år 1783 återfinns en sådan inrättning vid Stora Tomegatan (se figur 3). På den aktuella fastigheten uppförs år 1835 Magleskolan och då som en fortsättning på kvarterets sociala

traditioner med arbets- och kokinrättning med fattigskola (Bevaringskommitten 1983). Idag huserar lokalen Lunds Fontänhus, en rörelse av verksamheter riktade till personer som har eller har haft kontakt med psykiatri (lundsfontanhus.se).

Figur 3. Ett utsnitt från Espmans karta i färg från 1783 med kvarteret markerat med blått.

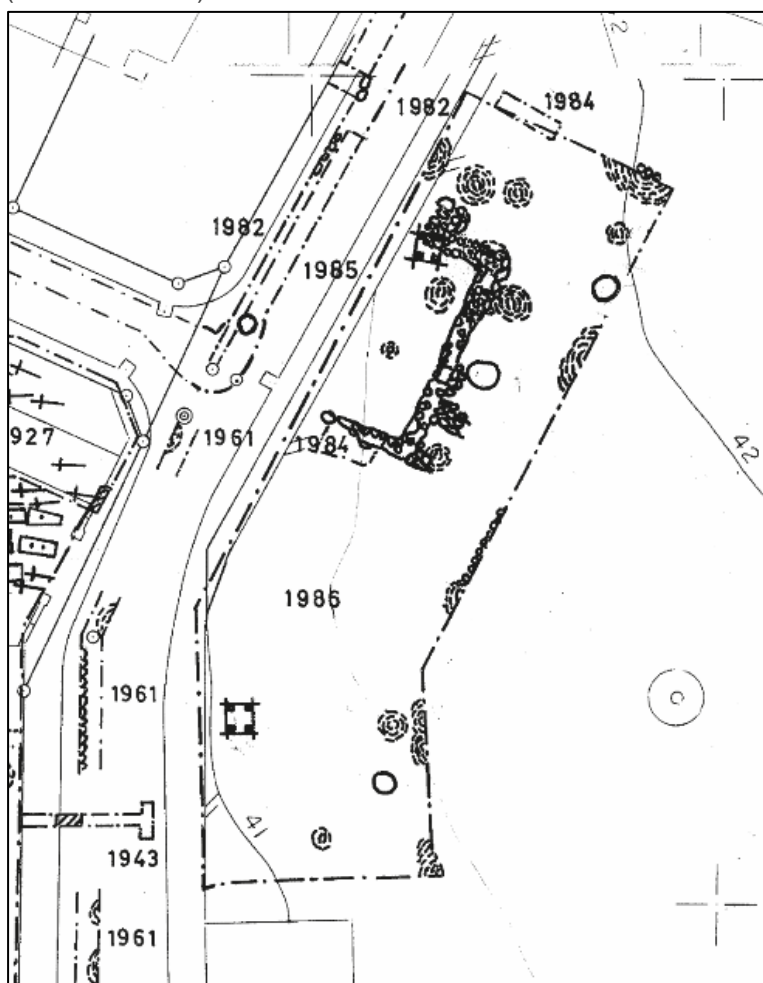
Tidigare arkeologiska iakttagelser

Ungefär en tredjedel av kvarteret Själabodarna har tidigare varit mål för arkeologiska undersökningar men de enda dokumenterade arkeologiska iakttagelserna som gjorts inom den aktuella fastigheten gjordes i och med en grävning i samband med undergjutning år 1980. Undergjutningen syftade till att förstärka husgrunden vid trapphuset. Vid markingreppet som till största del kom att påverka omrörda kulturjordar kunde grundmuren till skolbyggnaden dokumenteras (Kulturens LA arkiv).

Av de övriga undersökningarna i området nämns några nedan. Vid en grundgrävning år 1935 för arbetsförmedlingens gamla lokaler på fastigheten Själabodarna 13, framkom förutom en grundmur från ett hus som revs på sent 1800-tal, också ett flertal brunnar och föremål från platsens medeltida bebyggelse. Bland annat påträffades här en brunn med skoning av urholkad ekstam, en typ som dateras till 1000–1100-talet (Blomqvist 1935). Moränen påträffades här 1,10 m under markytan.

Under uppförandet av Sankt Thomas Kyrka på fastigheten Själabodarna 11 år 1985, påträffades bebyggelselämningar från tidig medeltid. Ett stort antal stolphål i moränen antydde stolpburna hus vilka vanligen dateras till innan mitten av 1000-talet då denna teknik ersätts med resvirkesteknik (Gardelin 2007b). Under samma undersökning framkom även ett skelett från ett spädbarn. Barnet hade begravts under ett lergolv. Barnet var ett ovanligt fynd och eftersom kroppen begravts på tomten och inte på kyrkogården har det lett till diskussioner kring individens död (Roslund 1990).

År 1986, vid en grundgrävning inom fastigheten Själabodarna 17 (Gardelin 2007a) framkom 24 stycken anläggningar (figur 4). De flesta av dessa bestod av timrade samt oskodda brunnar och avskrädesgropar eller lertäkter. I moränen påträffades även murarna till ett stenhus. Keramikskärvor påträffade i husresternas fyllning gav en hänvisning till att huset rivits under 1600-talet, vilket också stärks av de skriftliga källorna (Andrén 1984:75). Förutom husgrunden som uppförts mellan 1200–1300-tal, så har merparten av de framkomna arkeologiska anläggningarna daterats till 1000–1100-tal (Gardelin 2007a).

Figur 4. Utdrag ur Kulturens generalkarta med resultaten från utgrävningen av Själabodarna 17.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de tidigare arkeologiska undersökningarna har visat på välbevarade bebyggelse lämningar från tidig medeltid i kvarteret. Kulturlagermäktigheten har även kunnat uppmätas till 1,50–2,10 m. Majoriteten av de tidigare undersökningarna har varit längs kvarterets ytterkanter, figur 5.

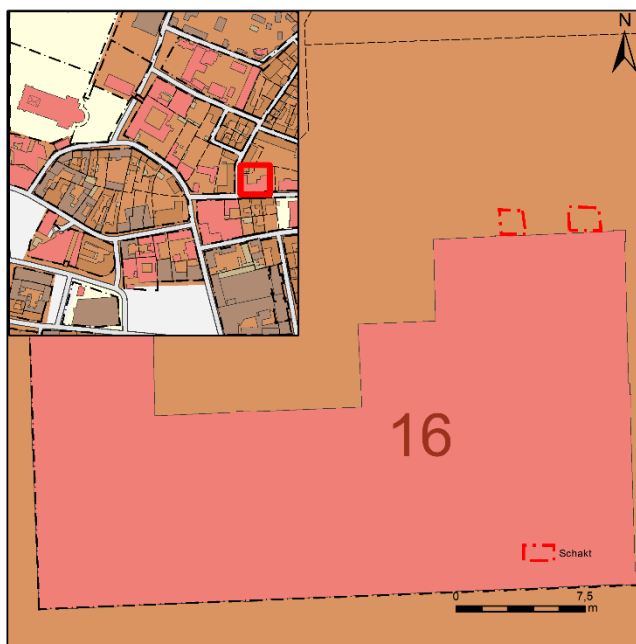

Figur 5 Utdrag ur fastighetskartan ©Lantmäteriet med arkeologiskt övervakade undersökningar markerat med blått. Undersökningarna är även markerade med årtal i svart. Andrén's (1984) tomtrekonstruktion är markerat med gröna linjer och vita siffror.

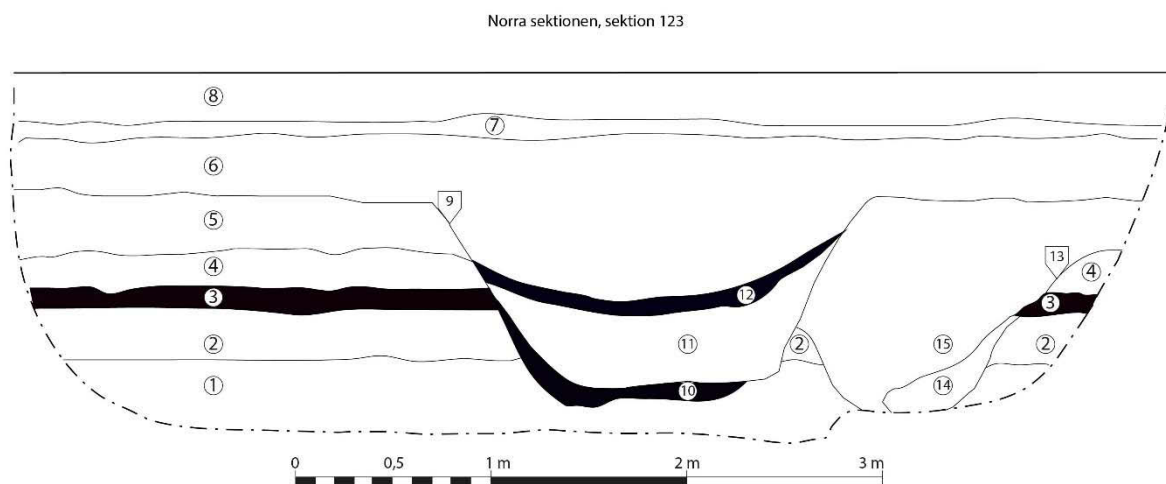
Genomförande och resultat

Syftet med undersökningen var att dokumentera och undersöka berörda fornlämningar. Undersökningen genomfördes i november år 2021. Schakt och påträffade arkeologiska kontexter inmättes med RTK-GPS, lika så störningar, ledningar och tidigare ej dokumenterade ledningar. Fynd och prover insamlades från samtliga arkeologiska kontexter. Sektioner upprättades på ritfilm och hela arbetet dokumenterades med digitalkamera.

I ett inledande skede öppnades två schakt intill Magleskolans norra fasad, figur 6. Syftet med dessa schakt var att blottlägga delar av källaren för att där kunna borra för anslutningar till fettavskiljaren. Schakten var ca 1,4 x 1,4 m respektive ca 1,8 x 1,3 m, totalt 2 + 2,4 m² och 0,90 m djupa. Intakt kulturlager påträffades 0,25 m under markytan. Lagret bestod av svartbrun, något fet och fuktig sandig lera. Uppblandat med jorden fanns ett rikt inslag av träkol samt enstaka tegelflis och djurben. Morän påträffades ej och lagret fortsatte ner till schaktbotten.

Figur 6. De två mindre schakten vid Magleskolans norra sida, med bakgrund från fastighetskartan © Lantmäteriet.

Figur 7. Sektionsritning av den norra sektionen i det större av schaktet som samband de två mindre tidigare schakten, se position på figur 8 och beskrivning i bilaga.

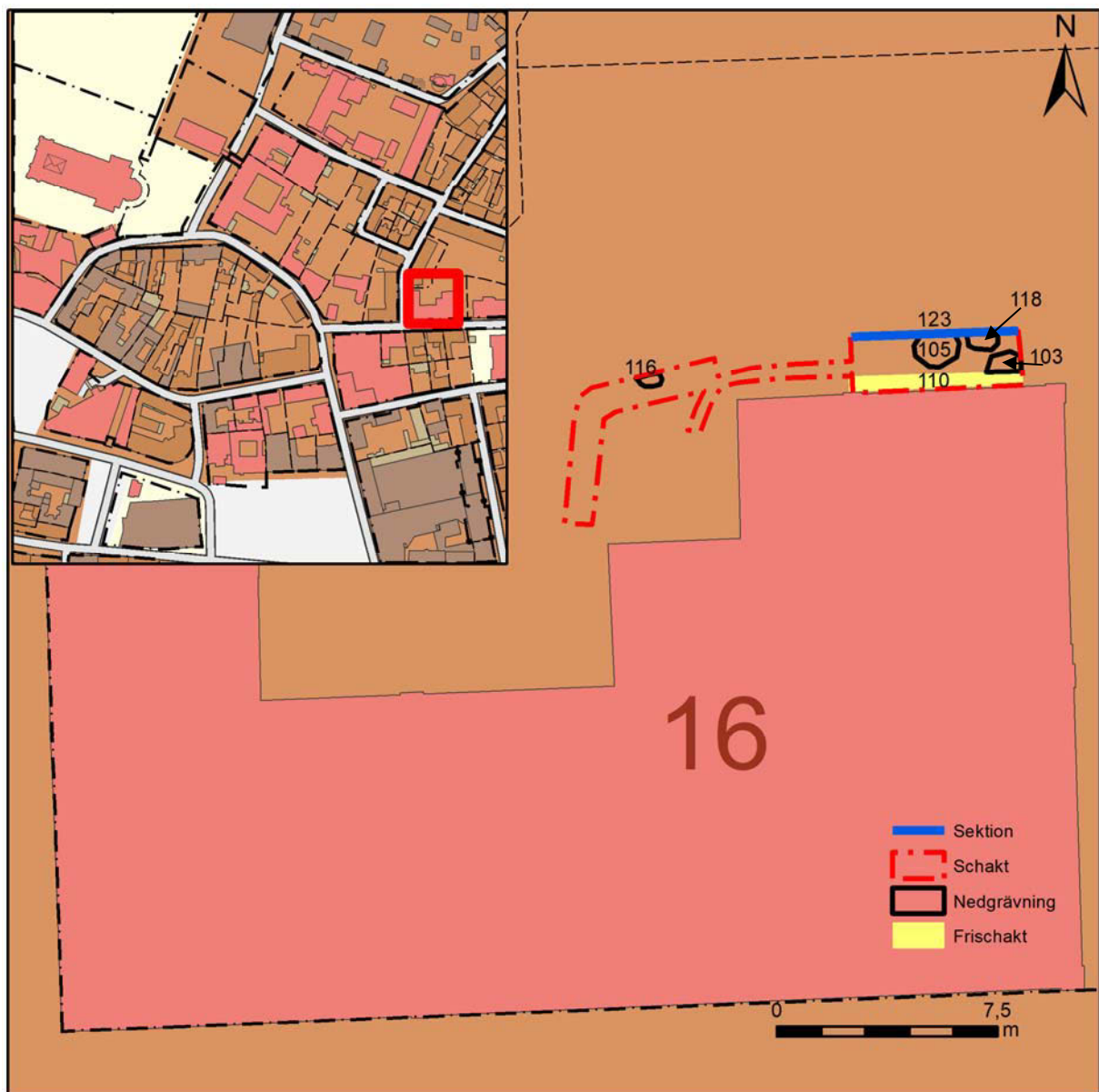
Från ovan nämnda gropar, längst med husfasaden, grävdes sedan ett schakt som sammanband de två mindre schakten, samt gick längre norrut och djupare. Detta schakt var för själva fettavskiljaren. Denna grop var 2,00 m bred och 5,90 m lång, med ett djup på 1,80 m. Ett frischakt, 0,35 m brett, fylld av gul, finkornig sand kunde vid schaktning noteras längst husväggen (figur 8). Bortsett från frischakt och bärlager, bestod berörda massor av intakta kulturlager. En sektionsritning över platsens stratigrafi, figur 7, upprättades och i denna dokumenterades rivningsmassor, odlingslager och brandlager samt nergrävningar. Sektionsritningen ritades i den norra delen av det större schaktet, se figur 8 för placeringen av sektionen.

Tegelflis påträffades i de övre kontexterna men kunde inte återfinnas i de undre lagren. Däremot påträffades träkol och djurben i samtliga stratigrafiska enheter. Vad gäller fynd så påträffades några skärvor keramik och en avsågad ledande av ben. Keramikskärvorna var av typen yngre rödgods som kan dateras till 17–1800-tal och svartgods/östersjökeramik som kan dateras till 1000–1100-tal.

Totalt analyserades 4 makroprover, två av proverna togs ut från sektionen, dels från lager 2 och dels från lager 3. Lager 2, som var ett odlingslager hade makroskopiska rester från köksavfall, främst skalkorn, råg och havre. Köksavfallet har troligen blandats i som jordförbättring och/eller gödning (PM 125, se bilaga). Lager 2 blev daterat med C¹⁴ datering till år 1442–1477 med 68,2% sannolikhet (Ua-74349, se bilaga). Lager 3 som var ett brandlager visade på förkolnade rester av odling. Det hittades också en okänd art av malva, som kan ha odlats eller brukats inom hushållsmedicin (PM 124, se bilaga). Från den östra delen av schaktet togs ytterligare ett makroprov ut, från botten av en trolig avfallsgrop, kontext 102. I gropen fanns stora mängder köksavfall med fiskrester och djurben. Växtresterna indikerar rester från stalldynga, ogräs och kulturväxter. Det fanns även rester efter ölproduktion i form av pors (PM 107, se bilaga).

Avslutningsvis grävdes en rörgrav på 12,0 m längs huset i västlig riktning och fortsatte sedan i utkanten av den platsen för det planerade miljöhuset. Denna var 0,85 m djup och förutom en äldre teleledning som korsade schaktet i nord-sydlig riktning så förblev fornlämningsbilden densamma med intakta odlingslager avbrutna av enstaka nedgrävningar för brunnar eller avfall. Vid schaktningen för ledningsgraven framkom tre skärvor keramik av typen yngre glaserat rödgods. I detta schakt fanns ytterligare en lämning som tolkats som oskodd brunn, nedgrävning 116. Från botten av denna grop togs ett makroprov (PM112, se bilaga). Även i detta prov fanns förkolnade rester efter köksavfall, ängs- och ogräsväxter, likaså rester efter ölbryggning i form av pors. Kontexten daterades med C¹⁴ metod till år 995–1154 med 95,4% sannolikhet (Ua-74348, se bilaga). Morän påträffades ej i schaktet.

Totalt fyra större nedgrävningar dokumenterades i undersökningen, figur 8. Nedgrävningarna hade ett rikt innehåll av djurben och träkol. I botten av ena nedgrävningen (nedgrävning 116) påträffades också vidjor, vilka kan ha härstammat från något slags flätverk. Nedgrävningarna hade ett djup på ca 2,00 m mellan 1,5 och 0,8 m i diameter och tolkades som oskodda brunnar.

Figur 8. Schaktet placering med ett urval av dokumenterade kontexter, med bakgrund från fastighetskartan ©Lantmäteriet.

De framschaktade arkeologiska kontexterna har utifrån sammansättning tolkats som olika odlingslager. Undersökningsplatsen är beläget i en bakgårdsmiljö vilket även speglas i de arkeologiska iakttagelserna gjorda i samband med föreliggande schaktningsövervakning.

Kulturlagerstatus

Förutom det frischakt som noterades intill husväggen i schaktens södra delar så påträffades inga moderna störningar från ledningsdragningar eller andra markgrepp. Stratigrafin för platsen är orörd och kulturlagerna är ostörda, fuktiga och med bra bevaringsförhållanden. Vid övervakningen påträffades bevarat organiskt material som träflis, träkol och rikliga mängder djurben.

Förslag på fortsatta åtgärder

Markarbetet är avslutat och Kulturen föreslår inga vidare åtgärder. Framtida ingrepp inom fastigheten bör dock föregås av en arkeologisk undersökning och lagskydd för fornlämningen kvarstår.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	431-24549-2020
Fornlämningsnr	RAÄ 73:1
Lämningsnr, fornreg	L1988:5459
Kulturens projektnr	A_2020_0116
Trakt/kvarter/fastighet	Själäbodarna 16
Socken	Lund
Kommun	Lund
Län	Skåne
Typ av exploatering	Byggnation
Uppdragsgivare	Lundafastigheter
Typ av undersökning	Schaktningsövervakning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Sebastian Boström
Övrig personal	
Fältarbetstid	2021-11-01 – 2021-11-22
Fälttid, arkeolog, tim	19 h
Yta, m ²	22,4 m ²
Kubik, m ³	31 m ³
Fyndmaterial	KM98974. Fynden förvaras efter fyndfördelning på Kulturens magasin Diabasen
Ritning, dokumentation	1 st A3 ritfilm: 1 sektionsritningar skala 1:20, Digitala inmättningsfiler i Kulturens stads-GIS, samt K2020_031
Foto	10 digitala fotografier
Analys	4 st makroanalyser och 2 st C ¹⁴
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen Själäbodarna 16

Referenser

André, A. & Högstedt, C. 1990: *Kartornas Lund. 1580-talet till 1950*. Gamla Lunds Förening för Bevarande av stadens minne. Årsskrift 72. Lund.

Andrén, A. 1984: Lund Tomtindelning, ägo struktur, sockenbildning. RAÄ & SHM rapport. *Medeltidsstaden* 56. Stockholm.

Bevaringskommiten, 1983: *Lunds stadskärna: bevaringsprogram Krafts rote*. Lund

Blomqvist, R. 1935. Brunnar och vattenledningar i Lund under äldre tider. *Kulturens årsbok* 1935 s173-210. Kulturen Lund.

Gardelin, G. 2007a. Kv. Själabodarna 1, Lund. Arkeologiska undersökning 1986. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund*, nr 252. Kulturen. Lund.

Gardelin, G. 2007b. Kv. Själabodarna 11, Lund. Arkeologisk undersökning 1985. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund*, nr 253. Kulturen. Lund.

Persson, J. 1966. Fattig i Lund. *Föreningen Gamla Lund. Årsskrift* XLVIII.

Roslund, M. 1990. Nittiotalets medeltidsarkeologi och det döda barnet. *Fornvännen*. 1990/4 s283-292.

Arkiv

Kulturens LA arkiv

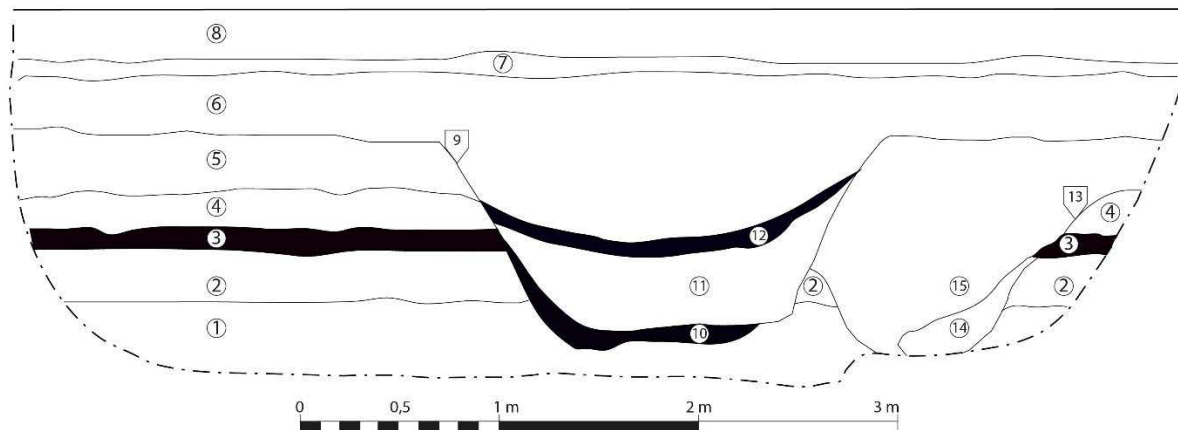
Internet

lundsfontanhus.se, hämtad 2022-06-30

Bilagor

1. Plan- och sektionsritningar

Norra sektionen, sektion 123

1. Gulbrun moränlera
2. Brun lera uppblandad med morän. Lucker, något fuktig. Inslag av sot. Tolkats som odlingslager.
3. Sotig, kolrik lins. Inslag av organiskt material. Bland annat trä och större kolbitar. Brandlager.
4. Brun lucker lera uppblandad med morän rikligt med kol.
5. Gråbrun lera, inslag av tegel, kalkbruk. Något fuktig. Inslag av kol och sten. Odlingslager
6. Gråbrun lera rikligt med tegel och sten. Odlingslager
7. Lins av tegelkross. Rivningsmassor/utjämning
8. Bärlager
9. Nedgrävning för brunn. Fortsätter ner till ca 2.0 m
10. Svart lerigt organiskt material med kol. Bottensediment av brunn
11. Lik lager 6 och är troligt det lager som är nedkastat.
12. Sotigt svart med kross av tegel
13. Nedgrävning fortsätter under schakt under 1,8 m. Tolkat som äldre brunn
14. Kalkig lera, inkalvat i kanten av nedgrävning 13
15. Lik lager 5. Mycket rötter. Äldre nedgrävning eller rotsystem. Mycket kol och sot. Ev. rotbrand? Fynd av keramik och djurben.

2. Fyndlista

KM- NUMMER	FYND- NUMMER	MATERIAL	SAKORD	ANTAL	VIKT	TYP	DEL	ANTAL FRAGMENT	DATERING	KONTEXT
KM98974:1	1	Keramik	Kärl	3	37	Yngre rödgods (BIIb)	Mynning	3	1800	113
KM98974:2	2	Keramik	Kärl	2	3	Yngre rödgods (BIIb)	Buk			114
KM98974:3	3	Keramik	Kärl	1	3	Östersjöformtyp (AII)	Buk			117
KM98974:4	4	Keramik	Kärl	1	8	Östersjöformtyp (AII)	Buk			115
KM98974:4	5	Ben	Hantverksspill	1	14	Avsågad ledände				115

3. Analyser

Makro

Makroskopisk analys av jordprover från kv Själabodarna 16, Lund

Teknisk rapport

Jens Heimdahl, Arkeologerna – Statens historiska museer 2022-02-14

Bakgrund

Under den arkeologiska undersökningen vid kv Själabodarna 16, i Lund (Projekt A_2020_0116, Lst dnr 431-24549-2020) insamlades fyra jordprover för makroskopisk analys med fokus på växtrester. Proverna insamlades från botten av två gropar, lager 102 och 115, varav den senare kan vara en brunn; samt ett brandlager och ett odlingslager. Målsättningen med den makroskopiska analysen har varit att försöka spåra aktiviteter och miljöer inom den undersökta lämningen i syfte att komplettera och pröva de arkeologiska tolkningarna. I uppdraget har även ingått att plocka ut lämpligt dateringsmaterial med kort egenålder ur två av proverna.

Metod och källkritik

Provtagningen genomfördes av arkeologerna under utgrävningen. Inkomna till laboratoriet preparerades proverna genom flotation enligt metod beskriven av Wasylikowa (1986) och våtsiktades i siktare med minsta maskstorlek 0,25 mm. Identifieringen av materialet skedde under ett stereomikroskop med 6–100 gångers förstoring. I samband med bestämningarna utnyttjades litteratur (främst Von Jacomet 2006 och Cappers m. fl. 2012) samt referenssamlingar av recenta fröer. Den makroskopiska analysen har främst behandlat växtmakrofossil (som inte är ved eller träkol), men även puppor, fekalier, smältor, slagg, ben mm har eftersökts. Fröer och frukter har räknats till antal.

De provtagna brukslagren definierats med skarpa kontakter mot angränsande strata vilket visar att den postdepositionella bioturbationen varit begränsad, och i de flesta fall försumbar. Materialet bedöms huvudsakligen ligga *in situ* sedan övergivandet och eventuell omlagring av material har således skett *innan* depositionstillfället. I vissa lager kan postdepositionell bioturbation ha skett genom nedträngning av växrötter men detta verkar inte nämnvärt ha

påverkat det makrofossila innehållet i dessa lager. De oförkolnade fröer som påträffades var hårt slitna och speglar ingen yngre flora.

Analysresultat

I resultattabellen har en del av materialet (det som inte är förkolnade fröer och frukter) kvantifierats enligt en grov relativ skala 1–3 prickar, där 1 prick innebär förekomst av enstaka (ca 1–5 st.) fragment i hela provet. 2 prickar innebär att materialet är vanligt – att det i stort sett hittas i alla genomletningar av de subsamplingar som görs. 3 prickar innebär att materialet är så vanligt att de kan sägas vara ett av de dominerande materialen i provet och man hittar det var man än tittar. Förkolnat och oförkolnat material har separerats i tabellerna.

Själalabodarna 16			Prov	107	112	124	125
			Lager/Kontext	102	115	3	2
			Kontext	Botten i grop	Botten i grop	Brandlager	Odlingslager
			Volym/l	2,3	2,4	2	2,3
Förkolnade vedartade växter			Träkol	•••	•••	•••	••
Mossa			Mossa (ospec.)			•	
Animaliska lämningar			Benfragment (däggdjur)	••	••		
			Fiskfjäll-/ben	••	••		
			Bränt fiskben	•			
Övrigt			Glasad mineralsmälta	••			••
			Östersjökeramik typ A 1000-1100	•			
Oförkolnade fröer/frukter mm							
Ogräs	Åkerrättika	<i>Raphanus raphanistrum</i>			1		
Förkolnade fröer/frukter mm							
Äng	Knaggelstarr-typ	<i>Carex cf. flava</i> -type	1	1			
	Hundstarr-typ	<i>Carex cf. nigra</i> -type	1				
	Ängsgröe	<i>Poa cf. pratensis</i>	1				
	Brunört	<i>Prunella vulgaris</i>	1				
Ogräs	Råglosta	<i>Bromus secalinus</i>	3	2			1
	Svinmålla-typ	<i>Chenopodium album</i> -type	3				
	Åkerbinda	<i>Falopia convulvulus</i>	1				1
	Pilört	<i>Persicaria laphatifolia</i>	1	1	1		
	Våtarv	<i>Stellaria media</i>	1				
	Kråkvicker	<i>Vicia cf. cracca</i>	1	1			
Insamlat	Pors	<i>Myrica gale</i>	2	1			
Möjligen odlat	Malva (ospec.)	<i>Malva</i> sp.				1	
Odlat	Havre	<i>Avena cf. sativa</i>	1	3	1		1
	Sädeskorn (ospec.) fragm	<i>Ceralia</i> indet	5	1	1		
	Skalkorn	<i>Hordeum vulgare</i> ssp. <i>vulgare</i>	7	9	5		3
	Ärt	<i>Pisum sativum</i>		1			
	Råg	<i>Secale cereale</i>	2			2	2
	Bröd-/klubbvete	<i>Triticum aestivum/compactum</i>			2		

Diskussion

Prov 107: Botten av grop (avfallsgrop?)

Materialet i denna grop var nästan uteslutande förkolat. Vid sidan om det dominerande träkolet fanns stora mängder köksavfall i form av fiskrester och djurben. I provet påträffades också en skärva östersjökeramik typ A (Roslunds typologi) som dateras till 1000–1100-talet.

Samtligt förematerial i provet var förkolnat och härrörde från tre tafonomiska grupper: ängsväxter – sannolikt med ursprung i stalldynga, ogräs – från växter ut lokalfloran, samt

kulturväxter från köksavfall. Här märks främst olika typer av säd: skalkorn, råg och havre. Även bryggeriavfall i form av pors påträffades. Porsen tycks ha varit den dominerande ölkryddan i Lund under stadens tidigaste skede.

Prov 112: Botten av grop (brunn, med inslag av östersjökeramik)

Innehållet i brunnen var mycket likartat med det som påträffades i botten av grop PM 107, men nästan bara förkolnat material samt djurben och fiskben och -fjäll. Bland frömaterialet påträffades också en oförkolnad frukt från havssäv.

I frömaterialet fanns enstaka ängs och ogräsfröer, och en hel del säd, dominerat av skalkorn. Även havre, bröd- eller kubbvete samt en ärtä påträffades. I likhet med PM 107 fanns även här spår av bryggeriavfall i form av pors.

Prov 124: Brandlager

Vid sidan om träkol så påträffades nästan bara förkolnad säd i detta prov. Sammansättningen var likartad med övriga prover med en dominans av skalkorn, följt av råg och havre. Bland frömaterialet hittades också en malva av okänd art, vilken kan ha odlats eller brukats inom hushållsmedicinen.

PM 125: Odlingslager av lerig morän

I denna jord påträffades spår av köksavfall i form av förkolnad säd. Främst skalkorn, följt av råg och havre, samt lite ogräs typiska för åkrar som tafonomiskt hör samman med säden. Om jorden är en odlingsjord tyder detta material på att hushållsavfall blandats i den som jordförbättring eller gödning, vilket är typiskt för odlingar av hushållsnära typ, som kål- och örtagårdar.

Bland materialet påträffades även en hel del glasartade minrealsmältor, vilka kan härröra från en lerklinad brunnen byggnad.

Referenser

- Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. & Jans, J. E. A., 2012: *Digital Seed Atlas of the Netherlands*, (2nd edition). Groningen Institute of Archaeology. Groningen
- Von Jacomet, S., 2006: *Identification of cereal remains from archaeological sites*. 2nd ed. IPAS Basel University, Basel
- Wasylikowa, K., 1986: Analysis of fossil fruits and seeds. I Berglund, B. E. (ed.): *Handbook of Holocene Palaeoecology and Palaeohydrology*. John Wiley & Sons Ltd. 571–590

**UPPSALA
UNIVERSITET**

**Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet**

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet Lägerhyddsvägen 1

Postadress: Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida: <http://www.tandemlab.uu.se>

E-post: radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2022-05-24

Jens Heimdahl
Statens Historiska Museer
Arkeologerna
Instrumentvägen 19
126 53 HÄGERSTEN

Resultat av ^{14}C datering av makrofossiler från Själabodarna

16, Lund, Skåne (proj. A_2020_0116). (p 4301)

Förbehandling av makrofossiler:

1. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
2. 0.5 % NaOH tillsätts (1 h, 60 °C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 3, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

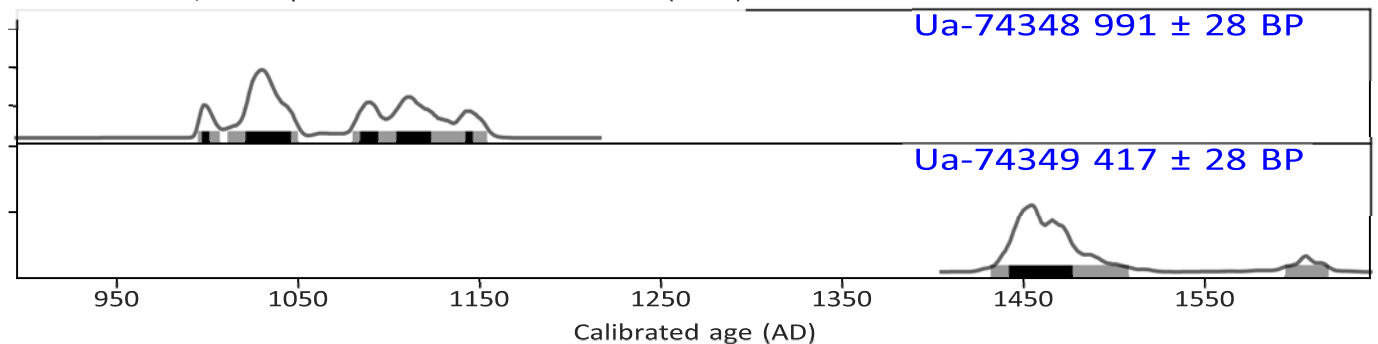
Labbnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}_{\text{‰ V-PDB}}$	^{14}C ålder BP
Ua-74348	PM 112	-23,8	991 $\pm$ 28
Ua-74349	PM 125	-23,1	417 $\pm$ 28

Med vänliga hälsningar

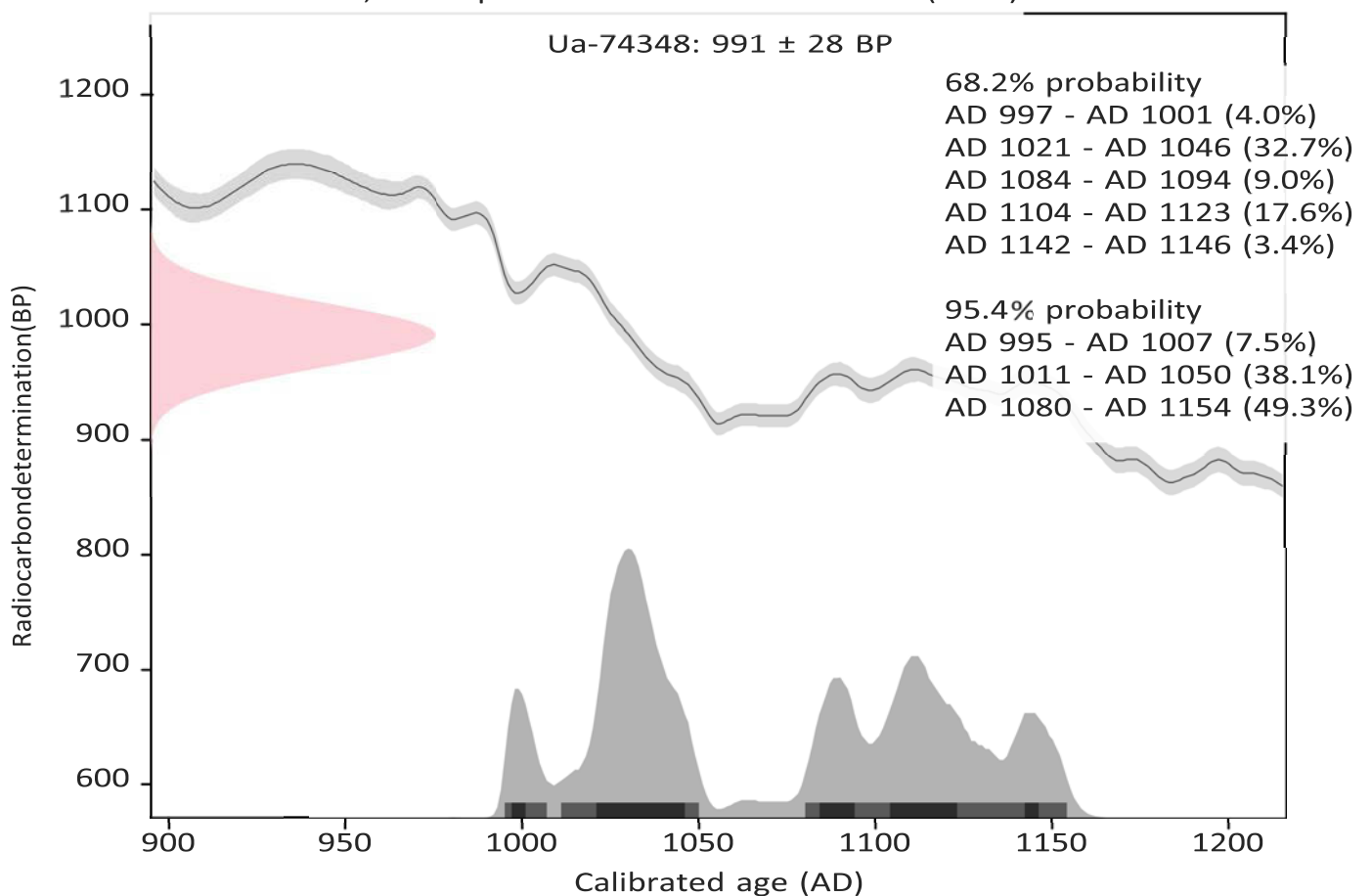
Maximilian Schmidt/Daniel Primetzhofer

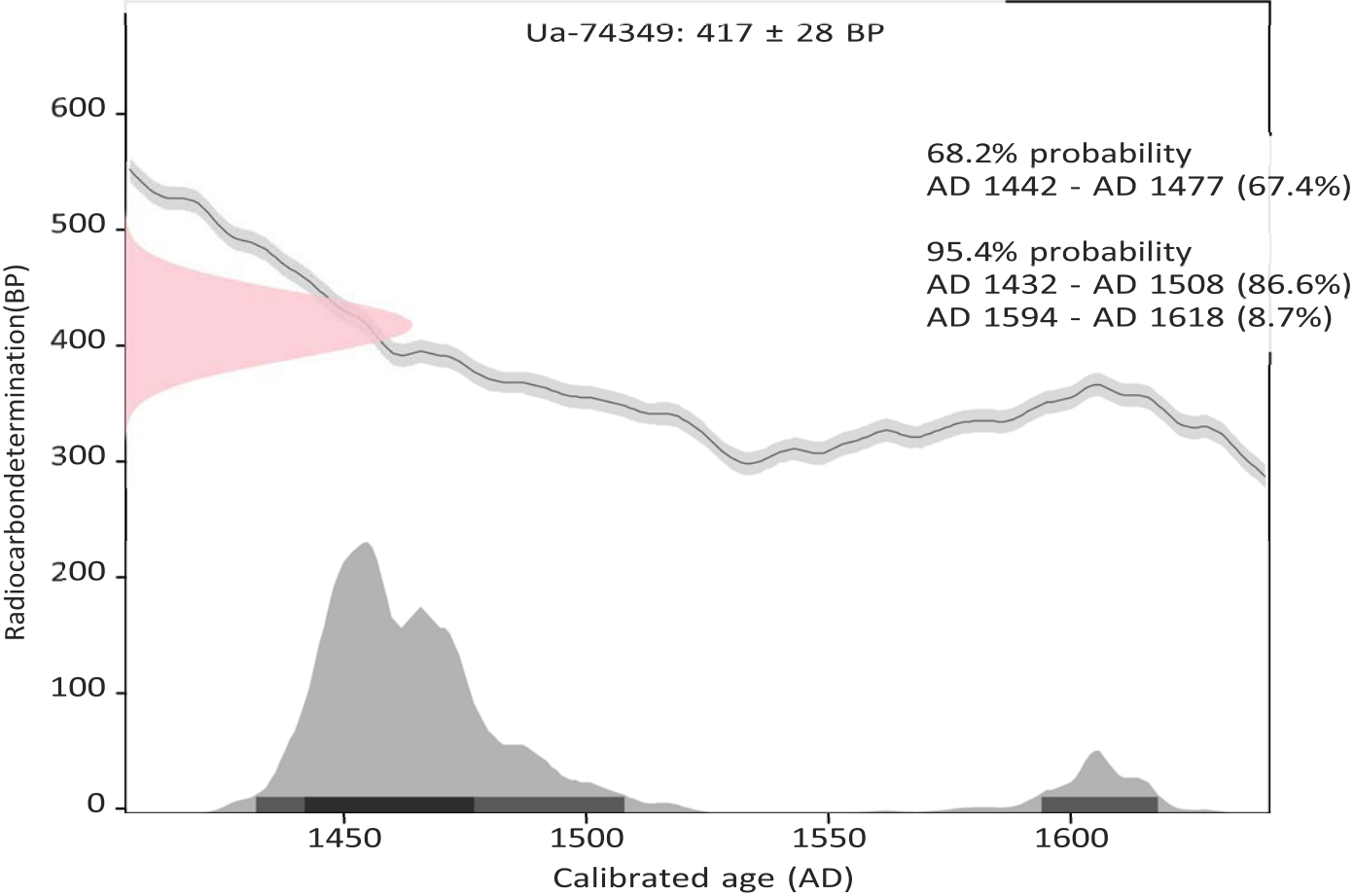
Kalibreringskurvor

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

2022

- 2022:1 Rådhuset i Helsingborg Kunskapsunderlag. Rådhuset 3, Helsingborg. Lena Hector och Carita Melchert.
- 2022:2 Munkarps kyrka, Munkarp 4:40, Höörs kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan. Carita Melchert.
- 2022:3 Värpinge 17:10, RAÄ 156:1, L1988:4998. Värpinge, Lunds socken, Lunds kommun, Skåne län. Schaktningsövervakning 2018. Aja Guldåker & Sebastian Boström.
- 2022:4 Innerstaden 2:1 – Lilla Fiskaregatan, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017. Kristoffer Brink.
- 2022:5 Universitetet 1. RAÄ Lund 73:1, L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Schaktningsövervakning 2021. Sebastian Boström
- 2022:6 Lilla Fiskaregatan och Stora Gråbrödersgatan, fornlämning RAÄ Lund 73:1/Lämningsnr 1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Gertie Ericsson.
- 2022:7 Sankt Petri Kyrkogata. RAÄ Lund /L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020-2021. Sebastian Boström.
- 2022:8 Sankt Mikael 6. RAÄ Lund /L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Krister Kàm Tayanin.
- 2022:9 Västra Mårtenstorget. RAÄ Lund /L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Linnea Lidh
- 2022:10 Kv Eskil 20. RAÄ Lund /L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017. Imelda Bakunic Fridén
- 2022:11 Apoteket Svanen, Apotekaren 11, Lunds kommun, Skåne län, Antikvarisk medverkan 2021-2022. Carita Melchert.
- 2022:12 Bredgatan etapp 3. RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017-2018. Sebastian Boström.
- 2022:13 Lund 73:1. RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017-2018. Krister Kàm Tayanin.

- 2022:14 Tosterups kyrka. Tosterups socken, Tomelilla kommun, Skåne län. Arkeologisk kyrkvindsstädning 2022. Krister Kàm Tayanin.
- 2022:15 Innerstaden 2:1 Lund. RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020-2021. Generellt tillstånd – Kraftringen. Imelda Bakunic Fridén
- 2022:16 Kv Domkyrkan 1 och 2. RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020–2021. Imelda Bakunic Fridén
- 2022:17 Mårtenstorget. Fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2022. Imelda Bakunic Fridén
- 2022:18 Innerstaden 2:1, Lund. RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020–2021. Generellt tillstånd – VA Syd. Imelda Bakunic Fridén
- 2022:19 Kv Domkyrkan 1 och Sankt Laurentius 3. Fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017. Imelda Bakunic Fridén
- 2022:20 Dalby 63:4 m.fl. RAÄ Dalby 40:1/L1988:815. Dalby socken och Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020–2021. Linnea Lidh
- 2022:21 Hällestad 8:144 och S:2, fornlämning RAÄ Hällestad 6:1/Lämningsnr L1989:8988 och L2022:3478, Hällestad sn, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2021. Linda Billström.
- 2022:22 St Peter 39, Vänskapens hus, Lund, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2021-2022. Carita Melchert.
- 2022:23 Gryts kyrkogård, Gryts socken, Östra Göinge kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2021-2022. Carita Melchert.
- 2022:24 Ottiliana 49, Fornlämning RAÄ Ystad 50:1, L1988:3379. Ystads kommun och socken, Skåne län. Arkeologisk kontroll och schaktningsövervakning år 2017. Jan Kockum och Krister Kàm Tayanin.
- 2022:25 Själabodarna 16, Fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2021. Sebastian Boström och Kristoffer Brink.